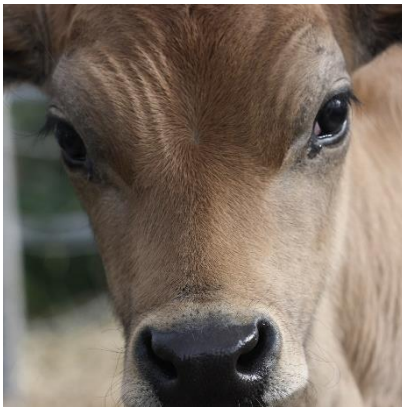

Ekologiškų produktų eksporto ir importo reikalavimai

VšĮ „Ekoagros“ | Laima Lebedžinskienė, tikrintoja - ekspertė | Kaunas | 2019-10-29

Importo iš trečiųjų šalių teisės aktai

- 2008 m. gruodžio 8 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. **1235/2008**, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 įgyvendinimo taisyklės dėl ekologiškų produktų importo iš trečiųjų šalių;
- LRŽŪM 2012 m. gegužės 17 d. Nr. 3D-352 įsakymas **Dėl importuojamų ekologiškų žemės ūkio ir maisto produktų dokumentų patikros tvarkos aprašo patvirtinimo.** (Galiojanti suvestinė redakcija nuo 2019-09-18)

- **importuotojas** – fizinis arba juridinis asmuo Bendrijoje, kuris pats arba per savo atstovą tiekia siuntą Bendrijos rinkai
(Nr. 889/2008 2 str. c dalyje);
- **pirmasis gavėjas** – fizinis arba juridinis asmuo, kuriam pristatoma siunta ir kuris ją gaus toliau tvarkyti ir (arba) parduoti
(Nr. 889/2008 2 str. d dalyje);
- **siunta** – vienu ar keliais Kombinuotosios nomenklatūros kodais ženklinamų produktų kiekis, kuriam išduotas vienas patikrinimo sertifikatas ir kuris gabenamas ta pačia transporto priemone iš tos pačios trečiosios šalies
(Nr. 1235/2008 2 str. 3 dalyje).

LRŽŪM įsakymo Nr. 3D-352 pakeitimai nuo 2019-09-18

➤ Pakeisti:

11.3. jeigu importuojama produktų, kuriems suteikiamos lygiavertės garantijos, kaip nurodyta Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 33 straipsnio 2 ir 3 punktuose, partija, – šio aprašo 7.4.2 papunktyje nurodytą TRACES elektroniniu būdu užpildytą ir elektroniniu būdu VMVT patvirtintą patikrinimo sertifikato ištrauką“.

26. ... VMVT, vadovaudamasi gairėmis, vykdo gairėse nurodytų pesticidų likučių mėginių ėmimą ir analizę importuojamoms ekologiškų produktų iš nurodytų trečiųjų šalių siuntoms. Jeigu keliomis transporto priemonėmis importuojami tos pačios partijos ekologiški produktai, kuriems išduotas vienas patikrinimo sertifikatas, imamas vienas laboratorinis mėginys iš visų tuo pačiu metu pasienio kontrolei pateikiamų siuntų....

➤ Anuliuotas: 12 punktas.

Aprašas taikomas

- Ekologinę žemės ūkio ir maisto produktų gamybą Lietuvoje sertifikuojančiai patvirtintai sertifikavimo įstaigai VŠĮ „Ekoagros“;
- Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai;
- Muitinės departamentui prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos;
- Ūkio subjektams, ketinantiems importuoti arba importuojantiems iš trečiųjų šalių ekologiškus produktus, ir pirmiesiems gavėjams

Europos komisijos gairės

2018 m. lapkričio 28 d. Europos Komisija sugriežtino ekologiškos siuntos kontrolę per ES teritoriją iš :

- Ukrainos,
- Kazachstano,
- Moldovos,
- Rusijos Respublikos,
- Kinijos.

Europos komisijos gairės

Ypatingas dėmesys skiriamas prekėms pagal šiuos KN kodus:

- 10 – javams;
- 11 – malybos produkcijai; salyklui; krakmolui; inulinui; kviečių glitimui;
- 12 – aliejinių kultūrų sėkloms ir vaisiams; įvairiems grūdams, sėkloms ir vaisiams; augalams, naudojamiems pramonėje ir medicinoje; šiaudams ir pašarams;
- 23 – maisto pramonės liekanoms ir atliekoms; gyvūnams skirtiems paruoštiems pašarams;
- Goji uogoms ir produktams iš jų (Kinija).

Privalo būti imamas bent 1, per šalies teritoriją importuojamos siuntos mėginys visiems įmanomiems pesticidams ištirti.

Atliekama siuntos dokumentų patikra pasienio poste:

- Patikrinimo sertifikatas (COI sertifikatas);
- Muitinės deklaracija;
- Transporto dokumentai;
- Produktų atsekamumas.

Jungtinei Karalystei (JK) išstojus iš Europos Sąjungos (ES) ir tapus trečiaja šalimi, keistųsi reikalavimai tarptautinei prekybai ekologiškais produktais – importui, eksportui.

Įmonėms, perkančioms ekologiškas žaliavas iš JK, greičiausiai bus taikomi importo iš trečiųjų šalių sertifikavimo reikalavimai.

Tačiau kokie reikalavimai būtų taikomi ekologiškų produktų importavimui iš JK ir eksportui į šią šalį bei kokio sertifikato reikalaujama, taptų aišku tik Didžiajai Britanijai jau pasitraukus iš ES.

Importuotojui keliami reikalavimai

Importuotojas, ketinantis importuoti produktus kaip ekologiškus į ES iš trečiųjų šalių (išskyrus Šveicariją, Norvegiją, Islandiją), prieš pradėdamas vykdyti importo veiklą turi kreiptis į sertifikavimo įstaigą raštu dėl veiklos sertifikavimo ir gauti importo veiklą patvirtinantį dokumentą.

- Susipažinti su importo veiklai keliamais teisės aktų reikalavimais;
- Prašymą sertifikuoti ekologinę gamybą forma (F-002);
- Ekologiškų produktų importo iš trečiųjų šalių veiklos sertifikavimo anketą forma (F-008/4);
- Ekologiško produkto tiekėjo (eksportuotojo) patvirtinamojo dokumento kopiją;
- Ekologiškų produktų importo veiklos procedūrą;
- Visų sandėlių ir pagalbinių patalpų planus;
- Įsipareigojimas;
- Sutarties su subrangovu kopiją.

- Importuotojas, pateikęs paraišką ir gavęs iš sertifikavimo įstaigos sutartį turi registruotis Europos Komisijos įsteigtoje elektroninės prekybos kontrolės ir ekspertizės sistemoje (*Trade Control and Expert System*) (toliau – TRACES) kaip ekologiškų produktų importuotojas bei operatorius .

<https://webgate.ec.europa.eu/tracesnt/login>

- Atsiųsti ekologiško produkto pirkimo-pardavimo sutarties kopiją, išankstinę sąskaitą

Registravimasis TRACES sistemoje

- Susikurkite sistemoje savo vartotojo (user) profilį;

https://webgate.ec.europa.eu/cfcas3/tracesnt-webhelp/Content/D_User%20Management/request-an-access-profile-in-TRACES.NT.htm

- Susikurti savo įmonės (operator) profilį;

https://webgate.ec.europa.eu/cfcas3/tracesnt-webhelp/Content/D_User%20Management/create-a-new-operator-in-TRACES.NT.htm

- Susieti savo vartotojo (user) profilį su Jūsų įmone (operator), pasiprašant naudotojo prieigos.
- Už prieigų ekologiškų produktų importuotojams suteikimą Lietuvoje atsakinga sertifikavimo įstaiga.

Reikalavimai importuojamai siuntai

Importuotojas turi turėti per TRACES sistemą siuntai arba partijai trečiojoje šalyje išduotą originalų atspausdintą ir pasirašytą trečiosios šalies kontrolės įstaigos (institucijos) patvirtintą siuntos patvirtinamąjį dokumentą COI (angl. Certificate of Inspection) .

Atspausdintą iš TRACES sistemos patikrinimo sertifikatą sudaro vienas originalas, pasirašytas kontrolės institucijos ir siunčiamas importuotojui.

Elektroninėje ir popierinėje versijose, atitinkamuose langeliuose pasirašo:

- 18 langelis – sertifikavimo įstaiga, išdavusi patikrinimo sertifikatą COI;
- 20 langelis - kompetentinga institucija, išleidžianti siuntą į laisvą apyvartą. Kuriant patikrinimo sertifikatą COI, parenkama iš klasifikatoriaus TRACES sistemoje;
- 21 langelis – gavęs siuntą importuotojas ar pirmasis gavėjas.

Atspausdintą iš TRACES sistemos patikrinimo sertifikatą sudaro vienas originalas. Jis turi būti pasirašytas popierinėje versijoje ir TRACES sistemoje.

Sertifikato originalą importuotojas ar pirmasis gavėjas turi saugoti ne trumpiau nei dvejus metus.

- Įmonės, norinčios eksportuoti ekologiškus produktus už ES ribų, turi atsižvelgti į importuojančių šalių reikalavimus. Tarp ES ir kai kurių šalių (JAV, Japonija, Pietų Korėja, Kanada, Šveicarija ir kt.) yra pasirašytos ekvivalentiškumo sutartys, todėl VŠĮ „Ekoagros“ sertifikuoti produktai tose šalyse yra pripažįstami kaip ekologiški.
- Tam tikros ne ES šalys importo kontrolės metu reikalauja papildomų sertifikavimo įstaigos patvirtintų dokumentų.

ES ir JAV 2012 m. pasirašė ekvivalentiškumo susitarimą, kuris nustatė lygiavertiškumą tarp ES ekologinio reguliavimo ir JAV Žemės ūkio departamento Nacionalinės ekologijos programos (santrumpa NOP).

Susitarime yra keletas apribojimų, kuriuos galima apibendrinti taip:

- Gyvūnai turi būti auginami be antibiotikų;
- Gaminams turi būti išduotas NOP importo sertifikatas;
- Produktai gali būti pagaminti ES viduje arba už jos ribų.

Eksportuojant gyvūninės kilmės produktus (pieno, sūrio, sviesto ir kt.), į JAV, reikia atkreipti dėmesį, jog šių produktų gamyboje negali būti naudojami antibiotikai. Pagal ES Reglamentą 126/2012 tokiems produktams išduodamas papildomas dokumentas, patvirtinantis, kad tai yra „gyvūninės kilmės produktai, gauti nenaudojant antibiotikų“.

Tokį dokumentą išduoda VŠĮ „Ekoagros“, patikrinusi, ar nenaudota antibiotikų visoje tiekimo grandinėje – nuo žaliavos gamybos iki produkto, eksportuojamo į JAV.

Kiekvienai siuntai į JAV turi būti išduotas NOP importo sertifikatas. NOP sertifikatą išduoda sertifikavimo įstaiga.

Norint gauti NOP siuntos sertifikatą, reikia:

- pateikti prašymą (forma F-152/1) patvirtintą parašu;
- prie prašymo pateikti norimos išsiųsti partijos atsekamumo dokumentus (žaliavų / produktų tiekėjo pardavimo dokumentus, pagamintos partijos gamybos dokumentus, esamą sandėliuojamą kiekį);
- ženklinimo etiketės pavyzdį, kurioje turi būti nurodyta produkto identifikavimo žyma.

Produktai gali būti pagaminti ES viduje arba už jos ribų

Jei produktai pagaminti pagal ES ekologinės gamybos reikalavimus už ES ribų – norint vėliau juos pertvarkyti, supakuoti ir išsiųsti į JAV, jie turi būti importuoti į ES laikantis Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 ir Komisijos reglamento (EB) Nr. 1235/2008 nuostatų.

Jei ketinate ženklinti produktą NOP ženklu, ženklavimo etiketė turi atitikti JAV standarto CFR §205.303 reikalavimus.

Ženklavimo etiketės projektą su NOP ženklinimu derinti prieš spaudą.

Etiketės turėtų atitikti specifinius NOP reikalavimus ir kategorijas:

- „100 proc. ekologiškas“;
- „ekologiškas“;
- „pagamintas iš ekologiškų ingredientų“.

Kategorija „mažiau nei 70 proc. ekologiškų produktų“ neįtraukta į susitarimą.

JAV rinkai skirtų produktų ženklėjimas

Pirmųjų anksčiau išvardintų dviejų kategorijų produktai taip pat gali būti ženklėjami „USDA Organic“ ir (arba) ES ekologinės gamybos logotipu.

Privaloma	Leidžiama naudoti ekologiškiems produktams	Kiti reikalavimai
Produkto sudėtyje turi būti nuoroda į ekologiškumą šalia kiekvieno ekologiško ingrediento. Produktą kontroliavusios sertifikavimo įstaigos pavadinimą nurodyti „Certified organic by Ekoagros“.	USDA logotipą (NOP); žodis „organic“; ekologiškų ingredientų procentinė dalis %.	kiti JAV taikomi maisto ženklėjimo reikalavimai (alergenai, svoris ir t.t.)

Tik perdirbti ES sertifikuoti ekologiški produktai gali būti eksportuojami į Pietų Korėją.

Terminai pagal Reglamento 852/2008 2 straipsnio 1 punkto o) papunktį:

- „perdirbti produktai“ – tai perdirbimo procese apdoroti neperdirbti maisto produktai. Šiuose produktuose gali būti būtinų jų gaminimui arba suteikiančių produktui ypatingas savybes ingredientų;
- „perdirbimas“ – tai iš esmės keičiantis pirminį produktą veiksmas, įskaitant termišką apdorojimą, rūkymą, konservavimą, brandinimą, džiovinimą, marinavimą, ekstrahavimą, išspaudimą ar tų procesų kombinaciją;
- „neperdirbti produktai“ – tai perdirbimo neapdoroti maisto produktai, bet jie gali būti padalinti, perskirti, nupjauti, sukapoti, nuimti nuo kaulų, malti, nuo jų gali būti nuimta oda, sugrūsti, supjaustyti, nuvalyti, apkarpyti, išlukštenti, sumalti, atvėsinti, sušaldyti, giliai sušaldyti ar atšildyti;

Gaminiam eksportuojamiems į Pietų Korėją turi būti išduotas NAQS ekologiško perdirbto maisto importo sertifikatas. Sertifikatą išduoda sertifikavimo įstaiga.

Norint gauti siuntos sertifikatą, reikia:

- pateikti prašymą (forma F-152) patvirtintą parašu;
- prie prašymo pateikti norimos išsiųsti partijos atsekamumo dokumentus (žaliavų / produktų tiekėjo pardavimo dokumentus, pagamintos partijos gamybos dokumentus, esamą sandėliuojamą kiekį);
- ženklinimo etiketės pavyzdį, kurioje turi būti nurodyta produkto identifikavimo žyma.

Kai kurių ES ir ne ES šalių pirkėjai reikalauja papildomų sertifikavimo įstaigos patvirtintų dokumentų. Vienas iš tokių dokumentų transaction sertifikatas.

Norint gauti siuntos sertifikatą, reikia:

- pateikti prašymą (forma F-152) patvirtintą parašu;
- prie prašymo pateikti norimos išsiųsti partijos atsekamumo dokumentus (žaliavų / produktų tiekėjo pardavimo dokumentus, pagamintos partijos gamybos dokumentus, esamą sandėliuojamą kiekį).

Ačiū už dėmesį!

www.ekoagros.lt
ekoagros@ekoagros.lt
+370 37 20 31 81
 EKOagros

SERTIFIKAVIMAS IR KONTROLĖ

